

[Bøgholm.]

i dansk offentlighed, det har gang på gang været, som om det, der foregik i Strasbourg, som om forhandlingerne i Europarådet var ting, der ikke vedkom den danske offentlighed. Jeg tror tværtimod, at forhandlingerne i Europarådet er af den allerstørste betydning også for vort folk.

Den nye engelske regering har givet udtryk for sit ønske om at komme i et nært samarbejde med Europarådet og at søge så meget som muligt ført ind under Europarådet. Det gælder både Europahæren og Schuman-planen; man har fra engelsk side erklæret sig rede til at sende en delegeret til Schuman-planens hovedsæde. Jeg tror, at det, der vil blive det store problem i den kommende tid for Europas samarbejde, forsåvidt ikke så meget bliver samarbejdet indenfor Europa selv som forsøget på at koordinere dette samarbejde med de meget store interesser, som ikke mindst England har ude over verden.

Europas demokratier må i dag ønske, at et samlet Europa når frem til samarbejde både med det britiske verdensrige og med Amerikas Forenede Stater. Ved det sidste møde i Europarådet talte man om indkaldelsen af en konference, omfattende hele det demokratiske Europa, til fastlæggelse af rammerne for et samarbejde i Europa. Jeg vil gerne fra denne talerstol udtale ønsket om, at en sådan konference bliver udvidet således, at der også kommer repræsentanter for det britiske verdensrige og for Amerikas Forenede Stater. Først hvis dette er tilfældet, vil det være muligt at søge de veje, der kan sikre demokratiet i Europa.

Bodil Koch: Når jeg har ønsket at tage ordet her i dag, skyldes det meddelelsen i morgenbladene om, at forslaget om at få et firemagtsmøde i stand, inden USA, England og Frankrig sammen med Sovjetunionen skridter til afslutningen af traktaterne med Vesttyskland, øjensynlig er ved at blive opgivet. En lille flamme af håb, der har været tændt siden den sidste sovjetnote med forslag om en samlet fredstraktat mellem de fire stormagter og Tyskland, blev dermed slukket. Endnu er den jo ikke helt slukket, vi får meddelelsen i forlydendets form, og vi har fået at vide, at chefen for det engelske udenrigsministeriums nordre afdeling, Mason, har været i Moskva. Hans rejses formål har været omgivet med den største hemmelighedsfuldhed, ligeledes den rapport, han nu medbringer. Hvor længe finder folkene sig i det, der hedder „dybeste diplomatiske hemmeligheder“? I deres navn er igennem histo-

rien talrige skæbnesvangre misgreb begået. Jeg ser selvfølgelig godt i visse situationer deres midlertidige nødvendighed, men de kvæler de levende menneskers opinionsdannende indflydelse på verdensbegivenhederne i kritiske øjeblikke, og det er dog vor skæbne, der afgøres bag diplomatiets tågetæpper. Det forekommer mig skæbnesvangert, hvis denne firemagtskonference ikke kommer i stand nu. Jeg har fulgt de endeløse konferencer efter 1945 tilstrækkeligt til at forstå, at de ledende statsmænd ængstes ved flere og trættes ved dem på forhånd. Det er forbløffende, hvor Sovjet har formået at lægge en død hånd på forhandlingerne, ofte på et helt uigennemtrængeligt grundlag, men ind imellem har man forstået deres bevæggrunde. Dog står det fast, at det var Sovjet, der i 1946 afsløgte den amerikanske udenrigsminister Byrnes' forslag netop om en firemagtskonference, hvor Tysklands afmilitarisering indgik som et hovedpunkt. Havde de vedtaget det, havde verden måske set anderledes ud i dag. Hvorfor Sovjet ikke gjorde det, er det simpelthen ikke lykkedes mig at blive klar over. Det er så meget mere mærkeligt, som Molotov dengang til en begyndelse sagde, at det var det frugtbare forslag, der var fremkommet. Det står også fast, at det er Sovjet, der har ført en hårdnakket østblokkpolitik, der i vore øjne så så truende ud, at den blev forudsætningen for den for os lige så nødvendige Atlantpagtpolitik. Det er min overbevisning, at USAs forhandlingsvilje har været stor, og at man har ønsket at imødekomme Sovjet meget langt, men jeg tror, det er vigtigt, at vi trænger så dybt ned i forsøg på at forstå, som det overhovedet er muligt, og for mig er det blevet et hovedpunkt for forståelse af Sovjets ubegribelige hårdnakthed, at USA straks ved de allerførste forhandlinger om organisationen af FN forlangte, at der skulle oprettes strategiske baser under FN, hvad Sovjet hævdede, efter min mening med rette, intet havde at gøre med denne fredsorganisation. Alligevel gennemtvang USA det. Sovjet nedlagde ikke veto, sandsynligvis, fortæller Byrnes selv i sin bog „Frankly spoken“, fordi Sovjet vidste, at hvis det havde blokeret denne afgørelse med veto, havde det ført til ligeud annekktion fra Amerikas side af de japanske mandatøer. Hvilken mistillid må ikke her være skabt! Jeg kan ikke lade være at tro, at det er den, der bl. a. lurer bag alle disse års frugtesløse forhandlinger. Lad os prøve på at forstå, vi har dog frihedens styrke og mod til at forstå de andre. Lad os ikke opgive endnu en forhandling!

I den sidste sovjetnote står der udtrykke-